

MEDEDELINGEN BESTUUR, jaargang 20, nr. 6, 30 september 2023

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u de eerste Mededelingen van het feestelijke 50<sup>ste</sup> seizoen (2023-2024) van Historische Vereniging voor de IJssedelta 'Jan van Arkel' (voorganger Vrienden van het Kamper Museum meegerekend). Hierbij vragen wij uw aandacht voor:

- **Programma najaar 2023**
- **Presentatie Kamper Almanak 2023, voorbereiding editie 2024**
- **Besluitvormende ALV fusie HV JvA en NUTKampen**
- **Historisch Tijdschrift oktober naar december**
- **Expositie archeologiegroep De Stadskazerne**

Nadere details staan in onderstaande Mededelingen.

Mocht u vragen, opmerkingen of eventuele nieuwe mededelingen hebben, neem dan contact op met het bestuur via [info@hvjanvanarkel.nl](mailto:info@hvjanvanarkel.nl).

Bestuur Historische Vereniging voor de IJssedelta 'Jan van Arkel'

Herman Broers (vz.), Cor Scheurwater, John Wezenberg, Margreet Bos en René de Ruiter

## **PROGRAMMA NAJAAR 2023 (ONDER VOORBEHOUD)**

Hieronder een overzicht van de activiteiten najaar 2023

**Dinsdag 10 oktober, 20.00 uur, lezing Van Mulkenzaal:**

**ALEXANDER JAGER:**

**KAMPEN, GROEISTAD IN DE MIDDELEEUWEN, STEUNPUNT VOOR DE REPUBLIEK**



Gemeentearcheoloog Alexander Jager trapt het lezingenseizoen 2023-2024 bij HV JvA af op dinsdag 10 oktober in de Johan van Mulkenzaal (20.00 uur, zaal open: 19.30 uur) met een bijzondere archeologische lezing.

De late middeleeuwen vormden een bloeitijd voor Kampen dat wel drie uitbreidingsfasen doormaakte. Schriftelijke bronnen zijn schaars over dit groeiproces, in hoeverre kan archeologisch onderzoek onze kennis vergroten? Alexander Jager zal de nadruk leggen op de tweede uitbreidingsfase, aan de hand van een onderzoek ter plaatse van de exercitieloods van de Van Heutszkazerne. Ook zal hij de vondst van restanten van een vroeg 17<sup>de</sup>-eeuws vestingwerk onder het HBS-gebouw uit de doeken doen. Kampen behoorde toen tot de nog zeer jonge Republiek en om die te beschermen werden overal in het land vestingwerken opgericht. Vooral de latere daarvan, die onder meer tot stand kwamen onder Menno van Coehoorn, zijn bekend, zoals de sterkte van Bergen op Zoom (tweede helft 17<sup>de</sup> eeuw).

Over de oudere vestingwerken van de Republiek is minder bekend, maar onlangs is een onderdeel van een vestingwerk uit die tijd in Kampen aangetroffen. Een belangrijke vondst voor de stad.

**EXTRA LEZING: donderdag 26 oktober, lezing Van Mulkenzaal, 20.00 uur:**

**Let op: aanmelding vooraf, via [www.bibliotheekkampen.nl](http://www.bibliotheekkampen.nl)**

**Extra lezing i.k.v. Maand van de Geschiedenis, thema 'Eureka!' (organisatie: De Stadskazerne)**

**HET LAND VAN DE KUNSTNIER – Herman Broers en Paul Gundlach**



In deze extra lezing *Het land van de kunstnier* verleggen Kolff-biograaf Herman Broers en dialysehistorie-kenner Paul Gundlach de aandacht van de uitvinder Willem Kolff naar de uitvinding kunstmatige nier. Wie was Willem Kolff en wat deed hij in Kampen met die kunstnier? Waar en wanneer begon het denken over kunstmatige nieren eigenlijk? Waarom ging Kolff van Kampen naar Amerika en duurde het maar liefst nog 25 jaar voordat zijn wereldprimeur gemeengoed was in ons land? En hoe zit het nu?

Kolff-biograaf Broers (1970), voorzitter van HV JvA, en coauteur dialysehistoricus Gundlach (1967) geven een voorproefje van hun nieuwe boek dat volgend jaar uitkomt. Met nieuwe feiten over hoe deze Kamper wereldprimeur tot stand kwam en doorbrak, ondanks weerstand vanuit de medische wereld en Nederland alsnog veroverde.

**Dinsdag 14 november, lezing Van Mulkenzaal, 20.00 uur.**

**DE VERANDERDE HANZE EN HET DIGESTUM VETUS – dr. Hanno Brand**



De nieuwste wetenschappelijke inzichten over het Hanzeverbond, door dr. Hanno Brand, senior onderzoeker middeleeuwse en vroegmoderne geschiedenis, Fryske Akademy Leeuwarden, Rijksuniversiteit Leiden en Ghent University (B.). Met een klein uitstapje naar Brands onderzoek betreffende het topstuk uit het Kamper Stadsarchief, het stadsboek Digestum Vetus (1454-1473).

**Vrijdag 17 en zaterdag 18 november, De Stadskazerne**

**Presentatie en uitgifte Kamper Almanak 2023**

(details programma volgen, zie tevens bericht verderop)

**Donderdag 23 november, Van Mulkenzaal, 20.00 uur**

**PUBQUIZ in Historisch Café ‘De Stadskazerne’**

Bijzondere pubquiz i.s.m. de Kamper Taalkringe bij het 50-jarig bestaan van de historische vereniging

**VOORLOPIGE DATUM: dinsdag 28 november, De Stadskazerne**

**Ingelaste, besluitvormende algemene ledenvergadering aangaande fusie HV Jan van Arkel en NUTKampen**

*(zie nadere info verderop in deze Mededelingen)*

**Dinsdag 12 december, lezing Van Mulkenzaal, 20.00 uur.**

**‘MUT KUNN’N’. De geschiedenis van het carbidschieten – Jonn van Zuthem en Johan Ekkel**

Bijzondere lezing over de onverwoestbare traditie van het melbusschieten in Kampen, Noord- en Oost-Nederland, door de Kamper historicus Jonn van Zuthem en politiechef Johan Ekkel, ter gelegenheid van verschijning van hun boek over dit onderwerp bij uitgeverij Waanders.



**Dinsdag 9 januari 2024, Van Mulkenzaal, 20.00 uur:**

**'Wij en het Water'; watersnood in Nederland en Kampen door de eeuwen heen – prof. dr. Lotte Jensen, Radboud Universiteit Nijmegen.**

Eeuwenlang hebben de Nederlanders strijd tegen het water gevoerd. Vele malen wisten we de waterwolf te temmen, maar minstens zo vaak kregen we te maken met verwoestende overstromingen. Van de Sint Elisabethsvloed (1421) tot de Watersnoodramp (1953). En hoe zat het in Kampen? Neerlandica en filosoof Lotte Jensen (1972) scheef er een boek over dat nieuw licht werpt op de Nederlandse omgang met het water.



**Inloopochtenden stamboom en historisch onderzoek:**

**'Onze vrijwilligers helpen je graag op weg bij het onderzoek naar jouw (familie)- geschiedenis.**

Deze inloopochtend is iedere eerste zaterdag van de maand van 10.00 - 13.00 in het Informatiecentrum van het Stadsarchief Kampen. Dit jaar nog op onderstaande dagen: Zaterdag 7 oktober, Zaterdag 4 november en Zaterdag 2 december 2023

*Het verdere programma voor het voorjaar van 2024 wordt later gecommuniceerd.*

**PRESENTATIE KAMPER ALMANAK 2023 / VOORBEREIDINGEN EDITIE 2024**

**De Kamper Almanak 2023, de eerste met onze vereniging als uitgever, wordt gepresenteerd op vrijdag 17 november. De dag erna (zaterdag 18 november) vindt de uitgifte plaats op traditionele wijze, maar nu vanuit De Stadskazerne. Nadere details volgen nog.**

Terwijl de vormgeving van de editie 2023 wordt afgerond, start de redactie (Jeany van den Berg, Michiel van Wijngaarden, Fred van der Kraaij, Trudi Brink, Remy Steller en coördinator Herman Broers) alweer met de voorbereidingen van de editie 2024.

De belangstelling voor de KA 2023 is groot. Tegen de 400 leden van onze vereniging hebben inmiddels hun lidmaatschap aangepast naar het nieuwe 35-euro tarief, ofwel een lidmaatschap inclusief 15 euro voor aankoop van de Kamper Almanak. Dat aantal is aanmerkelijk hoger dan het bestuur vooraf verwachtte.

Voor het eerst in de geschiedenis zal de KA een betaalde uitgave worden (15 euro voor leden, 20 euro in de winkel). Tot 2022 nam de Nutsspaarbank Kampen / SNS Bank / De Volksbank alle kosten van de almanak voor zijn rekening via het Frans Walkate Archief/SNS Historisch Centrum.

Ons bestuur vond financiële steun voor het uitbrengen van twee overgangsedities van de Kamper Almanak bij NUTKampen, de Volksbank en het Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel.

**HISTORISCH TIJDSCHRIFT OKTOBER NAAR DECEMBER**

**Het Historisch Tijdschrift van oktober 2023 verschijnt niet. Bestuur en redactie zijn overeengekomen dat er een extra dikke decembereditie gaat uitkomen.**

De redactiecoördinator heeft laten weten dat er onvoldoende kopij is ingeleverd om een volwaardig HT te kunnen uitbrengen. Daarom worden het HT van oktober en december gecombineerd tot één editie van grotere omvang dan gebruikelijk.

## **EXPOSITIE ARCHEOLOGIEGROEP TOT 11 NOVEMBER**

**De archeologiegroep van onze vereniging exposeert in de hal van De Stadskazerne (Nicolaas Plompzaal) archeologische vondsten die zijn gedaan op het terrein van de Van Heutszkazerne. De expositie loopt tot 11 november.**

In april 2014 vond een archeologische opgraving plaats op het terrein van de voormalige exercitieloods, tussen Buiten Nieuwstraat, Schapensteeg, Oudestraat en Botervatsteeg. Dit blok wordt al bewoond sinds 1337. De oudste sporen en vondsten gaan terug tot het midden van de veertiende eeuw. Een deel van de vondsten is gerestaureerd door de werkgroep archeologie van onze vereniging en zijn nu dus te zien.

## **LEDEN BESLUITEN IN NOVEMBER OVER FUSIE HV 'JAN VAN ARKEL' EN NUTKAMPEN**

**De besturen van HV Jan van Arkel (HV JvA) en het Departement Kampen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (kortweg: NUTKampen) zijn eruit; alle formele procedures zijn doorlopen, er zijn geen bezwaren, het woord is nu aan de algemene ledenvergaderingen van beiden om het formele besluit tot fusie te nemen. In de maand november zal het in juni getekende voorstel daartoe aan de leden van beiden worden voorgelegd. De exacte data moeten nog worden vastgesteld, maar er wordt gekoerst op besluitvorming eind november 2023, wellicht met ALV's op dezelfde locatie, dezelfde avond. NUTKampen moet er evenwel statutair een voorbereidende ALV aan vooraf laten gaan. Leden van beide verenigingen ontvangen allen uitnodigingen van hun eigen bestuur.**

In de Mededelingen van juni 2023 legde het bestuur uitvoerig uit hoe de procedure moest verlopen. Die stappen zijn nu doorlopen, zonder enig ingediend bezwaar van wie dan ook, constateerde ook de notaris die het proces begeleidt. Het laatste woord is nu aan de leden.

Kort samengevat nog even: NUTKampen (anno 1791) benaderde in 2022 het bestuur van HV JvA of onze vereniging open stond voor samenwerking of samenvoeging in enigerlei vorm. NUTKampen wilde stoppen maar wel de geschiedenis, de doelstellingen en haar restkapitaal lokaal zekerstellen. Het JvA-bestuur stond hier welwillend tegenover en kreeg van onze ALV de ruimte de samenwerking te onderzoeken en voor te bereiden. Na de positieve oriëntatie is de fusieprocedure in werking gesteld, waarin de leden nu de besluitvormende stem hebben.

Het bestuur van HV JvA heeft met NUTKampen mee geconcludeerd dat fusie de beste vorm is om behoud van de historie en het voortdragen van de doelstellingen van NUTKampen in eigen stad voort te kunnen zetten. Het 'verhaal' blijft ermee behouden. Inhoudelijk acht ons bestuur dit de belangrijkste reden om deze fusie aan te gaan. Daar komt bij: het cultuurhistorische landschap van Kampen is sterk in beweging, het is van groot belang de krachten te blijven bundelen waar het gaat om niet-overheidsinstanties binnen de gemeente Kampen op het gebied van historie en cultuur. Daar waar geschiedenis dreigt te verdwijnen, dient deze vereniging na te denken en als actor in het veld tot actie te kunnen komen. Door NUTKampen op te nemen in HV JvA doen we dat.

HV JvA kan deze fusie met een 'lichte' procedure afhandelen, omdat HV JvA niet haar eigen statuten hoeft aan te passen. Wij zijn in juridische zin tevens de 'verkrijgende vereniging'. De bijna zestig leden van NUTKampen worden automatisch lid van HV JvA (er is sprake van overlap). Onze vereniging zal op een ledental uitkomen van ruim meer dan 600. De twee ereleden van NUTKampen, Jan Visser en Gerdien de Ruiten, worden 'erelid NUTK' bij HV JvA. Het huidige bestuur van HV JvA wordt het bestuur na de fusie, er treden geen NUTKampen-bestuurders toe. Wel wordt gestreefd een werkgroep te vormen binnen HV JvA die gaat uitwerken hoe het erfgoed van NUTKampen, de

nutsgedachte en de activiteiten van NUTKampen zoals die plaatsvonden, een plek kunnen krijgen binnen de fusievereniging HV Jan van Arkel. Alle kosten van het fusieproces worden betaald door NUTKampen. Alle lopende verplichtingen die op de fusiedatum nog open staan, worden overgenomen door het bestuur van HV JvA. Het restkapitaal van NUTKampen zal, met lichte doelomschrijvingen voor enige jaren, mee overgaan naar HV JvA, dat in essentie na enige jaren vrij over de besteding ervan kan beslissen.

Hieronder ter informatie de 12 stappen van de wettelijke procedure bij fusie van verenigingen. De stappen 1 t/m 7 hebben nu plaatsgevonden, stap 8 (besluitvormende ALV's) staan nu voor de deur. Stappen 9-12 zijn na een positief besluit van de ALV's uitsluitend administratief.

Procedure, te volgen bij een fusie van verenigingen (in rood: stand van zaken)

1. opstellen van een fusievoorstel en toelichting; **GEDAAN**
2. tekenen van het fusievoorstel door alle bestuurders van beide verenigingen; **GEDAAN 15-16 JUNI**
3. opmaken jaarrekening niet ouder dan 6 maanden **GEDAAN**
4. deponering bij handelsregister van ondertekende fusievoorstel, de laatste drie jaarrekeningen van beide verenigingen, de jaarverslagen over de laatste drie jaren **GEDAAN**
5. deponering stukken op kantoor beide verenigingen **GEDAAN**
6. aankondiging deponering d.m.v. advertentie in landelijk dagblad; **GEDAAN**
7. Na één maand na de plaatsingsdag van de advertentie, aanvragen verklaring van non-verzet bij de griffie van de rechtbank; **GEDAAN**
8. **Fusiebesluit nemen**, dat zal gebeuren door de **algemene ledenvergaderingen** van beide verenigingen (**NOVEMBER 2023**).  
*Bij NUTKampen zijn procedureel twee ALV's vereist om hiertoe te kunnen besluiten, bij HV JvA is dat niet het geval. De statuten van HV JvA schrijven voor dat de ALV met een reguliere meerderheid (ofwel: de helft + 1) dat aanwezig is bij de ALV tot fusie kan besluiten. Dit is mogelijk omdat er aan de zijde van HV JvA geen sprake is van een statutenwijziging; de doelstellingen van NUTKampen kunnen zonder statutenwijzigingen binnen de structuur van HV JvA en plek worden gegeven.*
9. **tekenen akte van fusie** door alle bestuurders van beide verenigingen, eventueel bij volmacht; **(uiteraard alleen bij positief besluit ALV's beide verenigingen in stap 8)**
10. één dag na het tekenen van de akte van fusie wordt de **fusie van kracht**;
11. **inschrijven van de fusie** bij het handelsregister;
12. **gedeponeerd houden van de stukken** op het kantooradres van de vereniging gedurende zes maanden na het tijdstip van de fusie.

**De uitnodiging voor de besluitvormende ALV van HV JvA zal naar verwachting in oktober naar alle leden worden verzonden.**

## Colofon

Bestuur:

voorzitter Herman Broers

secretaris René de Ruiter

penningmeester John Wezenberg

vicevoorzitter Cor Scheurwater

algemeen lid Margreet Bos

website <http://www.hvjanvanarkel.nl>

e-mail [info@hvjanvanarkel.nl](mailto:info@hvjanvanarkel.nl) ledenadministratie [penning@hvjanarkel.nl](mailto:penning@hvjanarkel.nl)